

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Role of School Administrators in the Development of Student Achievement
According to Teachers' Opinions the Head of Learning Group in School Under
the Secondary Educational Service Area Office 3 Phranakhon Si
Ayutthaya Province

ปานิสรา โชคคณเศร์, พรเทพ รุ่งแผน, ธีระวัฒน์ มอนไธสง

Panisara Chokkanate, Porntep Roopan, Theerawat Monthaisong

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail: Panisara@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 21 สิงหาคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 15 กันยายน 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 25 พฤศจิกายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และกลุ่มสาระที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 144 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ และอายุ ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงกว่าครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ในด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูหัวหน้ากลุ่มสาระที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี ในด้านการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนต่างกลุ่มสาระกันมีความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความคิดเห็นครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้; บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were: 1) Study the role of school administrators in the development of student achievement. According to the opinions of teachers of educational subject heads in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 3, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, and 2) comparing the roles of school administrators in the development of student achievement. According to the opinions of teachers of educational subject heads in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 3 in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province classified by gender, age, education level Work experience And the substance groups performing duties in the school The sample group used in the research was the teachers of the

subject group of teachers. Under the Office of Secondary Educational Service Area 3, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, were obtained by group sampling. The instrument used in the research was a questionnaire with confidence equal to 0.99. The statistics used in data analysis were the mean, standard deviation and test the hypothesis by testing the one way analysis of variance.

The results of the research revealed that

1. The role of school administrators in the development of student achievement. According to the opinions of teachers of the head of learning subject in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 3 in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. Overall and each aspect is at a high level. The aspect that has the highest average value is the support of teaching and learning resources, followed by the creation of cooperation between schools and communities. And the aspect with the lowest mean was supervision and supervision of teaching and learning.

2. Comparison of the role of school administrators in the development of student achievement According to the opinions of the head teachers in the subject of learning in schools under the Office of Educational Service Area 3 in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, classified by gender and age were not different but when classified by educational level, it was found that The teacher of the subject group has a bachelor's degree. There was an opinion on the role of school administrators in the development of student achievement. Higher than the head teacher in learning subject at master's degree level. In terms of promoting teachers and personnel development Statistical significance at the level of 0.05 and when classified according to work experience It was found that the teachers in the subject group had less than 10 years of work experience with higher opinions than those of the head teachers with 10-20 years of work experience and more than 20 years in morale. Teachers and staff Statistical significance at the level of 0.05 also found that The head teachers of the subject matter in different schools had opinions on the role of school administrators in the development of student achievement. Overall is no different. But there were differences in opinions regarding supervision and supervision of teaching and learning significantly at the 0.05 level of significance.

Keyword: Opinions of teachers of learning groups; Roles of school administrators; Academic achievement

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เยาวชนพัฒนาทั้งทางด้านปัญญา บุคลิกภาพและ ช่วยให้เยาวชนมีความสำเร็จในชีวิต ทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ มีมาตรฐาน ความเป็นเลิศ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการ เรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่าง ของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยพัฒนา ผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยตรง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่ง ที่บ่งบอก ถึงคุณภาพทางการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งนับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการวัด และประเมินผล ทางการศึกษาสู่ระดับสถานศึกษา การประเมินสัมฤทธิ์ ผู้เรียนทั้งในระดับการเรียนการสอน การตัดสินได้- ตก และการอนุมัติความสำเร็จการศึกษา เป็นอำนาจของสถานศึกษาถึงแม้ว่าการ จัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาทั่วประเทศจะใช้หลักสูตรเดียวกันของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ความ หลากหลายในทางปฏิบัติเรื่องรูปแบบการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ ตลอดจนการวัด และประเมินผล ได้เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งในสถานศึกษาต่าง ๆ ภายในภูมิภาคและต่างภูมิภาค เพื่อเป็นการควบคุม และรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศให้มีมาตรฐาน ใกล้เคียงกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับ มีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำผลการประเมิน มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 3)

ในปัจจุบันพบว่าการจัดการศึกษาทุกระดับประสบปัญหาสำคัญคือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่อนข้างต่ำ หลักสูตรมีเนื้อหาสาระแน่นเกินไป และใช้เหมือนกันหมดโดยไม่คำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา กระบวนการเรียนการสอนยังยึดหลักการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียน เน้นการท่องจำมากกว่าการฝึก ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาจากสถานการณ์หรือประสบการณ์จริง ครูผู้สอนยังยึดติด กับวัฒนธรรมการสอนแบบเดิม ๆ ทั้งที่หลักสูตรปัจจุบันเน้นการคิดวิเคราะห์ แต่วิธีสอนยังไม่สอนให้ผู้เรียน มีทักษะดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ได้รับการอบรมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน ทำให้ขาดทักษะในการบริหารและการจัดการด้านการศึกษา

ดังนั้น หน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพนั้น มิใช่เพียงแต่ครูผู้สอน เท่านั้นที่จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคล สำคัญและมีบทบาทเด่นชัดในการบริหารจัดการตัดสินใจต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาจัดการศึกษาในสถานศึกษามี ประสิทธิภาพและคุณภาพ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การบริหารจัดการศึกษาจะมีคุณภาพได้ นั้นมิใช่อยู่ที่ผู้บริหารที่มี

ความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียว แต่ต้องขึ้นกับการแสดงบทบาทในการบริหารงานของผู้บริหารว่าได้มีการบริหารงานตามแนวคิด ทฤษฎีหรือกรอบมาตรฐาน ตลอดจนมีพฤติกรรมกรรมการบริหารที่ส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2552 : 1-4) กล่าวไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผน ตลอดจนวิธีดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกับบุคลากรและชุมชน เพื่อให้การบริหารงานบรรลุสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายรัฐที่กำหนดไว้คือ สามารถผลิตและพัฒนาเยาวชนไทยให้มีคุณภาพมากที่สุด ทั้งเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งเป็นกำลังในการพัฒนาชาติต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียนตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การสอน และกลุ่มสาระที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1) ศึกษาเอกสารทางวิชาการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) ตรวจสอบความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามจากประชากรทั้งหมด 144 คน โดยเปรียบเทียบจากตารางเคซีเมอร์แกน

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ การสอน และกลุ่มสาระที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน

ผลการวิจัย

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับ ชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และกลุ่มสาระที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.3 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.4 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามกลุ่มสาระที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิณ สมศรี (2558) ได้ศึกษาบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความคิดเห็นที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแสดงบทบาทในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่แสดงสูงสุด คือ การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนรองลงมา คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และต่ำสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และกลุ่มสาระที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน มีประเด็นการอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เพศชายกับเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นำหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และร่วมจัดการศึกษาจนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกันมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ปัจจัยทางด้านเพศของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่ส่งผลต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.2 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณา เวียงแก้ว (2558) ได้ศึกษากระบวนการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาแลครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงกว่าครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ในด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร เนื่องจากครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการในด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.4 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ด้านการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรมีความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับครู ดังที่ จรุงณี เก้าเอี้ยน (2557 : 87-89) กล่าวว่า การสร้างขวัญและกำลังใจ คือ การทำให้สภาพทางจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน หรือสิ่งเร้าจากปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมในองค์การที่อยู่รอบตัวได้มีพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลงานของบุคคลนั้นดีขึ้น การสร้างขวัญและกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างพลังภายในของบุคคลในการร่วมแรงร่วมใจไปสู่จุดหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่มีประสิทธิภาพได้

2.5 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนต่างกลุ่มสาระกันมีความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูอาจเป็นผู้บริหารนิเทศเองหรือนิเทศโดยบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารเพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดง เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันสร้างสรรค์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การจัดอบรมการทำสื่อการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

1.2 ด้านการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดการกิจกรรมประสานความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยการให้ชุมชนมีบทบาทในการช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น การจัดการอบรมเรียนรู้โดยวิทยากรในชุมชน เป็นต้น

1.3 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารระดับมัธยมศึกษาจากหน่วยงานภายนอก เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นแนวทางในการขอระดมทรัพยากรมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น ขอทุนการศึกษา เป็นต้น

1.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำความรู้ และประสบการณ์บริการวิชาการแก่ชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และยังเป็น การแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

1.5 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานเป็นทีมให้กับครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานเป็นทีมให้กับครูและบุคลากร โดยการส่งเสริมให้มีการผสมผสานความคิดจากฝ่ายต่าง ๆ ในการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยจัดประชุมร่วมกัน และจัดกิจกรรมร่วมกันอยู่เสมอ

1.6 ด้านการประเมินผลสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการประเมินผลภายในสถานศึกษา เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น จัดการประเมินผลภายในโรงเรียนตามแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

1.7 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เช่น จัดการอบรมจัดทำหลักสูตร จัดประชุมแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้กับครูและบุคลากร เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2. ควรมีการศึกษาแนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ เพียงเกด. (2554). บทบาทของผู้สูงอายุในการดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาสังคมศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จรุณ แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.
- ชไมพร สมบัติยานุชิต. (2551). บทบาทในการดำเนินงานวัฒนธรรมของบุคลากรศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดภาคใต้. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2551). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.
- ธีระ รุณเจริญ. (2556). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณณา เวียงแก้ว. (2558). กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สายพิณ สมศรี. (2558). การศึกษาบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารงานสถานศึกษาในโรงเรียน. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2559). *มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพมหานคร.
- Christiansen. J.A. (2000). Building the innovative organization: Management systems that encourage innovation. Hampshire: MacMillan.
